

Notat

Til Uddannelses- og Forskningsudvalget

Model for øget brug af dimensionering efter justeringer

I det følgende beskrives modellen for øget brug af dimensionering på de videregående uddannelser inklusiv den justering, der er meldt ud den 23. oktober 2014 samt de tilpasninger, der er indarbejdet i lyset af det fælles grundlag for dimensioneringen med Danske Universiteter fra 4. november 2014.

Indledningsvist skal det nævnes, at der er plads og finansiering til alle studerende med et retskrav på de videre studier (fra bachelor i direkte forlængelse til den konkrete retskravskandidat på samme universitet).

Grundlag for dimensioneringen

Udgangspunktet for den øgede dimensionering på de videregående uddannelser er fortsat ledigheden for dimittender målt i 4. til 7. kvartal efter afslutning af studierne.

Det er ligeledes fortsat uddannelser med systematisk (70 pct. af op til 10 årgange) og markant overledighed (2 pct. point højere end gennemsnittet for dimittender for videregående uddannelser målt i 4. til 7. kvartal efter afslutning af studierne), der udtages til dimensionering.

Dimensioneringen fastsættes for grupper af beslægtede uddannelser, der retter sig mod samme arbejdsmarked og opfylder ovenstående krav om systematisk og markant overledighed blandt dimittenderne. Endvidere dimensioneres enkeltuddannelser, der ligeledes har systematisk og markant overledighed, selvom de indgår i uddannelsesgrupper uden systematisk og markant overledighed.

På professionshøjskoler og erhvervsakademier sker dimensioneringen på indgangen til professionsbachelor- eller erhvervsakademiuddannelserne.

På universiteterne fastsættes dimensioneringen på kandidatuddannelserne, da det helt overvejende er kandidatuddannelserne, der er adgangsbillet til arbejdsmarkedet i Danmark, og der er ikke en en-til-en sammenhæng mellem bacheloruddannelser og kandidatuddannelser. En række kandidatuddannelser ligger ikke i naturlig forlængelse af en bestemt bacheloruddannelse, men optager studerende fra flere forskellige bacheloruddannelser eller studerende med anden baggrund.

Omfang for dimensioneringen

Samlet set skal optaget reduceres med lidt mindre end 4.000 pladser på de dimensionerede uddannelser. Det svarer til godt 25 pct. af optaget på de dimensionerede uddannelser i 2013 og ca. 6 pct. af det samlede optag i 2013 på de videregående uddannelser (ca. 65.000). Formålet er ikke at færre skal have en videregående ud-

19. november 2014

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135
1015 København K

Tel. 3392 9700

Fax 3332 3501

Mail ufm@ufm.dk

Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 14/021518-01

dannelse, men at en del af optaget skal flyttes til uddannelser, der ikke har systematisk og markant overledighed.

Der korrigeres for utilsigtede konsekvenser af dimensioneringen. Det gælder f.eks. hvis der i de anvendte uddannelsesgrupper indgår uddannelser, som skal friholdes fordi de ikke har systematisk og markant overledighed. Eller hvis der er udbudsmæssige eller regionale problemstillinger af helt særlig karakter.

Det vurderes, at der skal korrigeres for utilsigtede konsekvenser med op til 100 pladser i dimensioneringen på kandidatuddannelserne på universiteterne. Det vurderes endvidere, at der skal korrigeres for utilsigtede konsekvenser med omkring 200 pladser på professionshøjskoler og erhvervsakademier – primært knyttet til mindre regionale udbud. Dette betyder, at den samlede effekt af dimensionering vil falde til knap 3.700 pladser.

Reduktion i optaget på bacheloruddannelserne på universiteterne

Der er en særlig problemstilling på universiteterne, hvor dimensioneringen udgør lidt under 2.400 studiepladser på kandidatuddannelserne. Her oversættes loftet for optaget på kandidatuddannelserne til en modsvarende reduktion i bacheloroptaget på godt 3.500 pladser.

Oversættelsen fra dimensionering på kandidatuddannelserne til reduktion i optaget på de relevante bacheloruddannelser på universiteterne tager udgangspunkt i den kendte adfærd for de studerendes overgange fra bachelor til kandidat inden for hovedområder og uddannelser. Der er taget højde for en væsentlig ændret adfærd hos de studerende inden for de berørte uddannelsesgrupper og hovedområder.

I oversættelsen er der taget udgangspunkt i, at der også fremover skal være fleksibilitet og mulighed for at optage andre studerende end egne retskravsbachelorere (studerende fra udlandet, professionsbachelorere, øvrige områder mv.), svarende til 2/3 af det nuværende niveau (2013), når tilpasningerne i optaget er gennemført.

Der kan i udmøntningen på det enkelte universitet tages hensyn til konkrete uddannelsesforløb og regionale eller udbudsmæssige forhold af helt særlig karakter. Det kan ske ved, at det enkelte universitet vælger, at der fremover skal være mindre plads til ikke-retskravsstuderende på de dimensionerede kandidatuddannelser og derfor gennemfører en mindre reduktion i optaget på bacheloruddannelserne. Det sker inden for en fast ramme på 300 studiepladser, der fordeles forholdsmæssigt til de enkelte universiteter, og som aftales konkret i dialogen med ministeriet.

Længere indfasning – fra 2015 til 2018

Reduktionen i optaget på de dimensionerede bacheloruddannelser, erhvervsakademiuuddannelser og professionsbacheloruddannelser indfases gradvist over fire år fra 2015 til 2018, med cirka 1/4 om året. Det er ét år længere end i den oprindelige udmelding, hvilket blandt andet skal sikre en hensigtsmæssig tilpasning på de enkelte uddannelser, jf. udmeldte justering af 24. oktober 2014.

Forskudt indfasning på kandidatuddannelserne – fra 2018 til 2020

Som del af det fælles grundlag med Danske Universiteter forskydes indfasningen af dimensioneringen på kandidatuddannelserne, der således indfases over tre år fra

2018 til 2020. I 2015 til 2017 må optaget på de dimensionerede kandidatuddannelser ikke overstige optaget i 2013.

Forskydningen indebærer, at reduktionen på de relevante bacheloruddannelser når at få gennemslag i forhold til antallet af retskravsbachelor, der kan søge ind på de dimensionerede kandidatuddannelser.

Større ansvar til institutionerne for dimensioneringen

Universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier skal selv stå for fordelingen af reduktionen på de enkelte dimensionerede uddannelser. Det betyder, at det er den enkelte institution der fordeler dimensioneringen på uddannelser, der i modellen er identificeret med systematisk og markant overledighed. Fordelingen kan ske på tværs af de identificerede uddannelsesgrupper/enkeltuddannelser - inden for eller på tværs af hovedområder. Der er derfor mulighed for at flytte reduktionen fra en dimensioneret gruppe eller enkeltuddannelse til en anden. Derfor er det f.eks. op til det enkelte universitet, hvorvidt de vælger at reducere optaget på tysk.

Herudover er der mulighed for omfordeling af op til 15 pct. af dimensioneringen til uddannelser, der ikke er udtaget til dimensionering, hvis det konkret kan begrundes og direkte understøtter målet om ikke at uddanne til arbejdsløshed.

Fleksibilitetsgaranti for optag af studerende uden retskrav på universiteterne

Der er indarbejdet en fleksibilitetsgaranti, der indebærer, at der kan optages 10 pct. studerende uden retskrav på den enkelte dimensionerede uddannelse. Det gælder f.eks. i forhold til udenlandske studerende, studerende fra professionshøjskoler og studerende fra erhvervsakademier med en top-up uddannelse. Fleksibilitetsgarantien gælder i hele perioden fra 2015 til 2020.

Konkret betyder garantien, at der er mulighed for at optage studerende udover det aftalte loft, hvis retskravsbachelor udgør mere end 90 pct. af loftet det pågældende år.

Forpligtende samarbejde mellem universiteterne

Danske Universiteter har tilkendegivet, at det i regi af Rektorkollegiet sikres, at besluttede reduktioner ét sted ikke modsvares af øget optag på nært beslægtede uddannelser på et andet universitet. Det gælder både på bachelor- og kandidatniveau.

Den videre proces

Fristen for tilbagemelding om den endelige dimensionering fra de enkelte institutioner på enkeltuddannelser er flyttet fra 20. november til 1. december 2014.

Der gennemføres frem til slutningen af november møder med alle berørte institutioner, hvorefter institutionerne indmelder deres forslag til konkret fordeling af dimensioneringen til ministeriet. Herefter udmelder ministeren de endelige lofter for optaget på enkeltuddannelser.

Modellen evalueres fortsat efter 3 år, ligesom udviklingen på arbejdsmarkedet løbende følges tæt.